

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Messiascomplex

door Désanne van Brederode De auteur is schrijver. In deze rubriek belicht ze een woord of uitdrukking uit het politieke taalveld.

Geen idee of de nieuwe Netflixserie *Messiah* er de oorzaak van is, maar ik hoor en lees de term ‘messiascomplex’ opeens vaak. Het lijkt erop dat mensen elkaar en zichzelf er steeds makkelijker van verdenken: een te grote gerichtheid op de noden van anderen, dus met voorbijgaan aan je eigen noden, is al snel alarmerend. ‘Je moet goed voor jezelf blijven zorgen en niet vergeten te ontspannen en te genieten. Niemand kan de hele wereld redden.’ De persoon die aan een messiascomplex lijdt, compenseert of maskeert daarmee vaak iets anders. Hij schenkt anderen precies dat wat hij zelf zo graag eens hoopte te ontvangen, en troost via anderen dus eigenlijk zichzelf – tot er op een dag niets meer te schenken over is, en wacht maar ... Dan komt zijn ware (lees: gefrustreerde) aard aan het licht! Het imago van de vleesgeworden naastenliefde laat zich ook slim gebruiken om zonden te bedekken, van MeToogedrag tot creatief boekhouden. En omdat hij al zo veel goeds doet, op het masochistische af, mag een messias best vaak verre vliegereizen maken, vindt hij zelf. Ook zijn er messiassen

die verslaafd raken aan bewondering en zich minstens zo verkneukelen in het gevoel van tekortschieten dat ze anderen mogen aanwrijven. Morele hoogmoed verpakt in zorg en dienstbaarheid. Terwijl ik dit opschrijf, voel ik de zelfhaat groeien: in hoeverre is de diagnose niet ook op mezelf van toepassing? Natuurlijk, met het kritisch bevragen van je motieven is niets mis, met het onder ogen zien van de verleidingen evenmin. Dat deed Jezus ook, tijdens zijn retraite in de woestijn. Maar de vrees om aan een messiascomplex te lijden kan ook zo verlamdend werken dat je ten slotte maar liever nergens meer diep bij betrokken raakt. Zeker niet als het je wat kost, en je er soms moe en wanhopig van kunt raken. Het nieuwe goetdoen is: bijtijds op de rem gaan staan waar je medeleven een loopje met je gaat nemen. Zo blijf je stabiel en gezond, en houd je het positief. En daar gaat het in het leven om. Mooi hoor, *The Passion*, maar: *Don't try this at home*. Aan degenen die je hulp voortaan mislopen, hoef je niets meer uit te leggen; je zou niet eens weten wie ze zijn.